

"KEHITYS ON INNOSTAVAA – JA HENGÄSTYTTÄVÄÄ"

Tietoasiantuntija-lehti kysyi alan ammattilaisilta, onko tekoäly uhka vai mahdollisuus? Miltä työelämä näyttää nyt?

TÄRKEINTÄ ON
MIELESTÄNI UTELIAS
ASENNE.

TEKOÄLYSTÄ ON TULLUT
ARJESSA ERÄÄNLAINEN
TYÖKAVERI.

RIINA ARVELA, ORION

– Työelämä on muuttunut tekoälyn myötä viime vuosina hurjasti. Itse aloin tietoasiantuntijan työt Orionilla reilu 6 vuotta sitten ja se mitä tein silloin, on tällä hetkellä enemmän tai vähemmän historiaa. Asiantuntijat eivät enää kaipaa apua edes niihin hankaliin tietohakuihin, vaan enemmänkin kaivataan työkaluja, jotka ovat tietoturvallisia käyttää ja jotka taipuvat tarkkoihin hakuihin helposti ja hallusinoimatta. Ja kun näitä työkaluja ja niihin liittyviä kielimalleja, niiden yhdistelmiä, AI-agentteja ja kaikkea muuta mukavaa tupsahtelee ilmaan kuin sieniä sateella ja häviää samaa tahtia, on joskus todella hengästyttävää yrittää pysyä kehityksessä mukana.

– Edelleen on tärkeitä, että tieto raportoidaan muodossa, jota on helppo lukea ja sisäistää ja vaikka visualisoida, tarkistaa(!) ja jalostaa jatkokäyttöön. Viime aikoina on lisäksi tullut mukaan keskustelu tekijänoikeuksista – aina kun ei ole niin helppoa määrittää, mitä materiaalia saa käyttää tekoälyä hyödyntävissä sovelluksissa. Siitpä edelleen johtuu, että sopimusneuvotteluissakin on saatu ihan uudet keskustelunaiheet entisten ratkottavien asioiden lisäksi. Samalla tämä kehitys on uskomattoman mielenkiintoista ja innostavaa. On mieleetöntä olla mukana todistamassa, miten tekoäly muuttaa tiedon hyödyntämisen nykypäivänä ja tulevaisuuden lääketeollisuudessa!

JOSKUS ON TODELLA
HENGÄSTYTTÄVÄÄ YRITTÄÄ
PYSYÄ KEHITYKSEN MUKANA.

TEKOÄLYMURROS
KOROSTAA KRIITISEN
AJATTELUN JA LUKUTAIDON
MERKITYSTÄ, JOKA ON ALALLAMME
OLENNAINEN PERUSTAITO.

AINA KUN EI OLE NIIN
HELPPOA MÄÄRITTÄÄ, MITÄ
MATERIAALIA SAA KÄYTTÄÄ
TEKOÄLYÄ HYÖDYNTÄVISSÄ
SOVELLUKSISSA.

JYRKI HAUTAMÄKI, RUOKAVIRASTO

– Työskentelen Ruokavirastossa tietojärjestelmien ylläpidon ja kehityksen parissa, ja tekoälyn hyödyntäminen on noussut vahvasti esiin erityisesti viimeisen vuoden aikana. Organisaatiossamme kannustetaan tekoälyn käyttöön, kunhan käyttö noudattaa valtionhallinnon hyvän hallinnon periaatteita sekä Ruokaviraston omia linjauksia ja politiikkaa.

– Käytännössä tekoäly näkyy organisaatiossamme jo monella tavalla. Sovelluskehittäjät hyödyntävät luovaa tekoälyä muun muassa koodin tuottamisessa ja tarkistuksessa sekä testitapausten määrittelyssä. Itse hyödynnän tekoälyä vielä melko vähän johtuen rajallisesta tietämyksestäni hyödyntämismahdollisuuksien osalta; esimerkiksi käännoksissa, tiivistelmien ja yhteenvetöjen laadinnassa, kieliasun tarkistuksessa, uusien aihealueiden hahmottamisessa ja haastavien tilanteiden sparrauksessa, mikäli niihin on saatavilla muuten rajallisesti apua. Tekoäly on muodostumassa luonnolliseksi työpariksi, joka auttaa mm. nopeuttamaan tiedonhakua ja monipuolistamaan työtehtäviä sekä tuomaan uusia näkemyksiä.

– Vaikka tekoäly on tullut viraston käyttöön, sen hyödyntämistavat ovat vielä suhteellisen alkuvaiheessa. Kireä taloustilanne ja tehostamistarpeet voivat kuitenkin kannustaa laajempaan automaatioon ja prosessien kehittämiseen tekoälyn avulla myös valtion virastoissa.

– Uskon, että tulevaisuudessakin kehityksen kelkassa pysyy seuraavin eväin:

- ylläpitämällä tietämystä tekoälyn kehityksestä ja käyttömahdollisuuksista,
- hyvällä tuntemuksella organisaation prosesseista ja niiden pullonkauloista,
- positiivisella ja avoimella asenteella muutokseen sekä
- rohkeudella kokeilla – organisaation linjaukset ja suositukset huomioiden.

JARI KARJALAINEN, LÄHITAPIOLA-RYHMÄ

– Aloittaessani työuraani merkittävä osa työajasta kului tiedon etsimiseen, kokoamiseen ja muotoiluun. Nyt työarkeeni kuuluu tekoälyn päivittäinen hyödyntäminen. Ehkä voisin kuitenkin puhua mieluummin tukiälystä. Tekoälystä on tullut arjessa eräänlainen työkaveri: se hakee ja kokoaa tietoa, tiivistää, sparraa, auttaa muotoilussa ja hahmottamaan vaihtoehtoja. Kuten kavereille yleensä, sille kannattaa olla ystävällinen.

– Arviot tekoälyn merkityksestä työelämässä vaihtelevat. Kokemukseni mukaan näen monia yhtymäkohtia internetin läpimurtoon. Uskon, että tekoälysovellukset ja -agentit tulevat samalla tapaa muuttamaan tietoasiantuntijan työtä. Näemme nyt tekoälyn kehityksen sen lapsenkengissään, samaan tapaan kuin ensimmäiset internet-selaimet 1990-luvulla.

– Isossa organisaatiossa muutos näkyy tiettyjen tiedonhankinnan rutiinien nopeutumisena, mutta samalla vastuu

kasvaa. Tekoälyn tuottaman tiedon osalta korostuu jatkuva tiedon sisällön arviointi, mistä tuotettu tieto on peräisin, mihin tarkoitukseen se on tuotettu ja kenen toimesta. Nähdäkseni tämä tiedon oikeellisuuden arviointi ei ole katoamassa, vaikka sitäkin voi sparrata tukiälyn kanssa. Oma roolini on siirtynyt yhä selvemmin tiedon tuottajasta sen tulkitsijaksi ja analysoijaksi.

– Tekoäly ei ole mielestäni poistanut asiantuntijuuden tarvetta, vaan tehnyt siitä oikeastaan näkyvämpää. Tekoäly on erinomainen tuottamaan vaihtoehtoja, mutta merkityksen niille antaa ihminen.

– Nopea tekoälymurros aiheuttaa mielestäni sen, että oppiminen on osa jokaista työpäivää. Tekoälyn kanssa kannattaa kokeilla ja erehtyä. Tärkeintä on mielestäni utelias asenne. Kaikkea ei tarvitse osata, mutta halua oppimiseen pitää olla. Lisäksi mielestäni olennaisen tärkeää on varsinkin isoissa organisaatioissa kokemusten ja hyvien käytäntöjen jakaminen. Parhaat oivallukset saa usein muiden kokeiluista ja jakamalla omia kokemuksia.

**TEKOÄLY
EI OLE POISTANUT
ASiantuntijuuden tarvetta,
vaan tehnyt siitä oikeastaan
näkyvämpää.**

VIRPI KULTANEN, LASTENSUOJELUN KESKUSLIITTO

– Katselen työelämää laajasti eri kirjasto- ja tietopalvelusektoreilla työskennelleen, informaatiotutkimusta opiskelleen ja alan yhdistyksissä paljon luottamustehtävissä toimineen tietoasiantuntijan näkökulmasta.

– Alalla työskentelevät ovat usein luontaisesti uteliaita, nopeita oppimaan ja kiinnostuneita kehittymään ja kehittämään. Oman yli 20-vuotisen työurani aikana varmaa alalla on ollut ainoastaan muutos ja kehitys. Kohti sähköisiä aineistoja, digitaalista asiakaspalvelua, tekoälyä, avointa tiedettä, tekoälyä. Voimme olla ylpeitä siitä, että alamme ihmiset ja organisaatiot, jos jotkut, ovat aina omaksuneet uutta, olleet kehittämässä osaamista ja palveluita ja tarttuneet toimeen, vaikka alan ylle on sommiteltu mustia pilviä, joiden arvioidaan vievän työmme ja tekemisen meistä tarpeettomia.

– Tekoälykehitys vaikuttaa alalla jo nyt, jos ennen luotettiin sokeasti Googleen, nyt samaa tehdään tekoälytiedonhakupien kanssa. Tekoälymurros kuitenkin korostaa kriittisen ajattelun ja lukutaidon merkitystä, joka on alallamme olennainen perustaito.

– Mukana pysymme sillä, että opettelemme yhä paremmin markkinoimaan omaa osaamistamme, tarttumme proaktiivisesti haasteisiin, kehitämme osaamistamme ja palveluitamme, löydämme oikeat yhteistyötahot ja tiivistämme myös alana rintamaamme.

ANNE KARHAPÄÄ, ITÄ-SUOMEN YLIOPISTON KIRJASTO

– Tekoäly näkyy monin tavoin tietoasiantuntijoiden työssä. Tekoälyn avulla voidaan seuloa ja hallita yhä kasvavaa tietomäärää ja informaatiotulvaa, mutta samalla taito tarkastella kriittisesti teknologian käyttöä ja sen avulla tuotettua tai löydettyä tietoa korostuu. On olennaista ymmärtää, mihin ja miten tekoälyä voi käyttää vastuullisesti ja niin, että se tukee omaa ajattelua ja oppimista. Vaikka tekoäly voi auttaa kesyttämään informaatiotulvaa, tietoasiantuntijan osaamista tarvitaan määrittämään, miten ja missä tilanteissa tekoälyä kannattaa hyödyntää. Taitava tietoasiantuntija ymmärtää tiedon rakenteita syvällisesti ja osaa yhdistää useita tietolähteitä ja työkaluja tehokkaaksi prosessiksi.

– Tekoäly on vain yksi työväline muiden joukossa, ja sen käyttäminen edellyttää kykyä arvioida sen tuottamaa tietoa kriittisesti. Tietoasiantuntija tarvitsee osaamista valita tarkoituksenmukaiset tekoälytyökalut sekä varmistaa niiden luotettavuus ja turvallisuus. Lisäksi vuorovaikutustaidoilla on kasvava merkitys, sillä tietoasiantuntijan tehtävänä on usein myös neuvoa tekoälyn käyttöä tiedon hankinnassa ja hallinnassa muille. Seuraamalla teknologian kehitystä, osallistumalla yhdessä muiden kanssa sen käyttötapojen ja toimintamallien kehittämiseen sekä rohkeasti kokeilemalla ja oppimalla tietoasiantuntija vahvistaa rooliaan tulevaisuuden tekijänä.

**ON OLENAISTA
YMMÄRTÄÄ, MIHIN JA
MITEN TEKÖÄLYÄ VOI KÄYTTÄÄ
VASTUULLISESTI JA NIIN, ETTÄ
SE TUKEE OMAA AJATTELUA
JA OPPIMISTA.**